

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Listopad 2018

Obsah

Editorial

Daně

Ministerstvo financí připravilo právní nástroj, jehož cílem je upravit daňové vztahy s Tchaj-wanem

Soudy zpřesňují podmínky úroku z neoprávněného jednání správce daně

Právo

Velká novela zákoníku práce se vrací

Blíží se jednotný výklad kryptoaktiv?

Ze světa

Říjnový ECOFIN: Dočasná opatření rychlé nápravy stávajícího systému DPH

Z judikatury

Uplatnění odpočtu na výzkum a vývoj u klinických studií

NSS stanovil, jak přistupovat k výkladu smluv o zamezení dvojího zdanění

Dilemata nad souhlasem valné hromady při převodu významného majetku společnosti

Máte dceřinou společnost? Pozor na nepřímé náklady na držbu podílu

Soudní dvůr: Má holding nárok na odpočet DPH u „zmařené“ akvizice?

Krátce

Stručné aktuality, listopad 2018

Editorial

S podzimními dny ubývá denního světla a přibývá povinností, které je potřeba do konce roku stihnout. V dokončování úkolů by nám mohly jít příkladem jak naše, tak mezinárodní soudy, které nám v posledních dnech naservírovaly řadu zajímavých rozhodnutí.

NSS například zpřesnil podmínky úroku z neoprávněného jednání správce daně, který by měl dokonce tento úrok přiznávat automaticky. V praxi tomu tak vždy není v důsledku výkladových nejasností, které však soud bohužel nevyjasnil. V jiném případě se mu však podařilo stanovit, jak přistupovat k výkladu smluv o zamezení dvojího zdanění.

Dobrou zprávou od Soudního dvora Evropské unie pro ty, jejichž plánované akvizice nakonec nebyly uskutečněny, je, že si mohou alespoň nárokovat odpočet DPH u nákladů souvisejících s akvizicí.

Nechystáte-li se nabývat, ale naopak převádět majetek, dejte si pozor na to, kdy musí s takovým převodem souhlasit valná hromada. Nově se zákonodárce přiklání k tomu, že bude souhlas vyžadován při převodu významného majetku bez ohledu na to, zda tento tvoří samostatnou pobočku.

A pokud už se těšíte na dovolenou, zajímat vás bude i velká novela zákoníku práce, která úpravu dovolené zásadně ovlivňuje. I o ní píšeme v tomto vydání.

Martin Hrdlík
Partner
KPMG Legal

3 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

Ministerstvo financí připravilo právní nástroj, jehož cílem je upravit daňové vztahy s Tchaj-wanem

Ministerstvo financí zaslalo do vnějšího připomínkového řízení návrh zákona o zamezení dvojímu zdanění ve vztahu k Tchaj-wanu. Území Tchaj-wanu neuznává Česká republika jako stát, a proto není možné uzavřít mezinárodní smlouvu o zamezení dvojímu zdanění.

Luděk Vacík
kpmg@kpmg.cz

Simona Schořová
kpmg@kpmg.cz

Aby tato oblast mohla být upravena, navrhuje ministerstvo financí přijmout do právního řádu České republiky jednostranné opatření ve formě zákona. Příloha k tomuto zákonu obsahově odpovídá mezinárodním smlouvám o zamezení dvojímu zdanění připravovaným na základě vzorových modelů OECD a OSN. Předpokládá se, že Tchaj-wan zavede obdobná opatření. Návrh zákona a jeho přílohy zajišťují objektivní rozdělení práva na vybrání daní z příjmů mezi obě jurisdikce v případech, kdy příjmy mají zdroj na území jedné z nich a plynou daňovému rezidentu druhé z nich. Podle zákona a jeho přílohy bude možno postupovat až po vyhlášení informace o splnění podmínek pro jeho provádění ze strany České republiky i Tchaj-wanu ve Sbírce zákonů.

Nejvýznamnější oblasti zdanění jsou upraveny následujícím způsobem:

Stálá provozovna

Časový test pro stálou provozovnu se použije následovně: Stálá provozovna vzniká, pokud stavební projekt trvá na území daného státu déle než 12 měsíců, anebo pokud jsou na území daného státu poskytovány služby v úhrnu více než 9 měsíců v jakémkoliv dvanáctiměsíčním období.

Dividendy a úroky

Vyplácené dividendy a úroky mohou být zdaněny ve státě zdroje maximálně do výše 10 %.

Licenční poplatky

Sazba daně u licenčních poplatků je u zdroje stanovena na maximálně 5 % u práva na užití průmyslového, obchodního nebo vědeckého zařízení a na maximálně 10 % v ostatních případech.

Zisky ze zcizení majetku

Zisky ze zcizení akcií nebo jiných podílů mohou být zdaněny na území státu zdroje, pokud jejich hodnota plyne z více než 50 % přímo nebo nepřímo z nemovitého majetku umístěného na území tohoto státu.

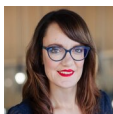
Vyloučení dvojího zdanění

V České republice bude pro zamezení dvojímu zdanění obecně aplikována metoda tzv. prostého zápočtu tchajwanské daně. Zároveň je v souladu se zákonem o daních z příjmů možné v souvislosti s příjmy ze závislé činnosti aplikovat metodu vynětí.

4 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

Soudy zpřesňují podmínky úroku z neoprávněného jednání správce daně

Vítězný spor s finančním úřadem může být kompenzován přiznáním úroku z neoprávněného jednání správce. Jeho výše odpovídá repo sazbě České národní banky zvýšené o 14 procentních bodů, aktuálně tedy činí 15,5 % ročně. V některých případech může být až dvojnásobná. Správce daně by měl tento úrok přiznávat automaticky, v praxi tomu tak vždy není v důsledku výkladových nejasností.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Josef Riesner
kpmg@kpmg.cz

Pro vznik nároku na úrok z neoprávněného jednání správce daně musí být splněny dvě základní podmínky:

- Musí dojít ke zrušení nebo změně rozhodnutí o stanovení daně, a to z důvodu jeho nezákonnosti nebo nesprávného úředního postupu.
- Nesprávně stanovená daň již musí být splatná a uhrazená.

Jak vyplývá z předchozí rozhodovací praxe, pro splnění první podmínky není rozhodující, v jakém dílčím daňovém řízení se správce daně nezákonnosti dopustil. V praxi bývá tato podmínka nejčastěji splněna tehdy, když soud zruší rozhodnutí orgánů daňové správy.

Zhodnocení naplnění druhé podmínky ovšem přináší dílčí nejasnosti, kterými se musel zabývat až Nejvyšší správní soud (NSS). Ten ve svých rozhodnutích (9 Afs 192/2017) potvrdil, že navzdory vyloučení formálního odkladného účinku odvolání je doměřená daň splatná až s právní mocí platebního výměru – tedy po ukončení odvolacího řízení. V rovině platební tak nastává obdobná situace, jako kdyby odvolání odkladný účinek mělo. Při úhradě doměřené daně před splatností pak po dobu od úhrady daně do její splatnosti nelze požadovat úrok z neoprávněného jednání správce daně, protože není splněna jedna z podmínek pro jeho vznik. Plátce předčasnou úhradou na druhou stranu zamezí dalšímu úročení nedoplatku úrokem z prodlení pro případ, že by spor dopadl v jeho neprospěch.

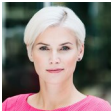
Podle judikatury NSS (8 Afs 85/2018) jsou podmínky pro vznik úroku z neoprávněného jednání správce daně naplněny i v komplexnějších situacích souběhu řádného a dodatečného přiznání. Pokud například daňový subjekt uhradí daň na základě řádného přiznání, ale poté podá dodatečné daňové přiznání na daň nižší, které však správce daně v rozporu se zákonem neakceptuje a daň ponechá v původní výši. V konkrétním případě došlo ke snížení daňové povinnosti na základě dodatečného daňového přiznání až po zásahu soudu. Jelikož po celou dobu řízení byla vyšší daň uhrazena (na základě vyměření dle řádného daňového přiznání), přiznal soud nárok i na úrok z neoprávněného jednání správce daně.

Úprava úroků, které mohou náležet daňovému subjektu, je poměrně nepřehledná. Jednotlivé typy jako úroky z neoprávněného jednání správce daně, úroky ze zadržovaných odpočtů atd. je potřeba od sebe důsledně oddělovat. Na závěr snad potěší, že správce daně by měl i v této oblasti posuzovat podání daňových subjektů dle jejich skutečného obsahu a neodmítnout je jen pro odkaz na nesprávné ustanovení zákona.

5 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

Velká novela zákoníku práce se vrací

V průběhu srpna letošního roku začala vláda projednávat dokument, který bude některým zákonodárcům i odborné veřejnosti nepochybně povědomý. Velká novela zákoníku práce, kterou Poslanecká sněmovna v předchozím složení již nestihla přijmout, je v upraveném znění zpátky ve hře. Tentokrát navíc nebude její schvalování limitovat blížící se konec volebního období.

Iva Baranová
kpmg@kpmg.cz

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Mediálně nejzajímavější změnou má být bezesporu nová koncepce minimální a zaručené mzdy. Zatímco dnes je výše minimální mzdy stanovována nařízením vlády a mění se příležitostně podle potřeby, nově má být její výše navázána na mzdu průměrnou a měnit se pravidelně jednou za rok. Nutno dodat, že se tato úprava uplatní pouze jednosměrně při zvyšování průměrné mzdy – jde tedy vlastně o určitý mechanismus automatického navyšování minimální mzdy.

Měnit se má i způsob určení výše zaručené mzdy, na kterou mají mít po účinnosti novely nárok rovněž „dohodáři“, tedy zaměstnanci pracující na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Zásadními změnami má projít úprava dovolené. Nově má být založena na týdenní pracovní době zaměstnance s tím, že výměra bude ve výsledku vyjádřena v hodinách. Jakkoliv může tato změna odstranit nespravedlnosti spočívající v různě dlouhých směnách zaměstnanců, ve většině případů půjde zřejmě jen o další administrativní zátěž pro zaměstnavatele.

Ty rovněž nepotěší navrhovaná úprava krácení dovolené. Zatímco dnes může zaměstnavatel krátit zaměstnanci dovolenou za neomluveně zmeškanou směnu o jeden až tři dny, nově bude možné krátit dovolenou jen o počet skutečně zameškaných hodin. Zaměstnanci, jehož pracovní poměr trval celý kalendářní rok, navíc budou muset zbýt alespoň tři týdny dovolené (oproti původním dvěma).

Naprostou novinkou má být možnost dvou nebo více zaměstnanců sdílet po dohodě se zaměstnavatelem jedno pracovní místo a střídát se na něm v rámci své pracovní doby, kterou si sami rozvrhnou.

Na konečné znění předpisu, který má být z většiny účinný od 1. července 2019, si budeme muset ještě počkat. Stejně jako na závěr, zda má novela skutečně potenciál přepisovat učebnice pracovního práva a zažitou praxi, nebo pouze „zabavit“ zaměstnavatele přípravou na její účinnost.

Blíží se jednotný výklad kryptoaktiv?

Do probíhající debaty o právní povaze kryptoaktiv, tj. virtuálních měn a různých tokenů, a Initial Coin Offerings (ICO), přibyl důležitý hlas. Pracovní skupina v rámci Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) zveřejnila v polovině října vlastní zprávu s právní analýzou těchto otázek.

Filip Horák
kpmg@kpmg.cz

Zatím se nejedná o názor či návod samotné ESMA, nýbrž o doporučení Securities and Markets Stakeholders Group, tedy pracovní skupiny ESMA složené ze zástupců trhu, akademiků i spotřebitelských organizací. Zpráva konstatuje, že kryptoaktiva vzhledem ke svému objemu zatím nepředstavují systémové riziko na finančních trzích, mohou však mít významný dopad na investory – spotřebitele, jelikož jsou s nimi spojena typická rizika investování stejně jako u tradičních finančních instrumentů. Zda, a případně do jaké míry, současná regulace finančních trhů dopadá také na kryptoaktiva, však bohužel není jasné.

Na tuto otázku se zpráva snaží alespoň částečně odpovědět. Pro tento účel rozděluje kryptoaktiva do několika kategorií: tzv. platební tokeny (mezi které patří nejznámější kryptoaktiva, tj. virtuální měny), utility tokeny (zajišťující určitou službu) a z hlediska práva nejproblematictější tokeny vázané na určitá aktiva (např. na komodity či cenné papíry). Pro tyto kategorie zmiňuje zpráva nejen nejvýznamnější rizika, ale snaží se také zachytit výhody a prospěšnost jednotlivých druhů kryptoaktiv, což lze na zprávě ocenit.

Na základě několika klíčových otázek k povaze tokenů (zda jsou s nimi spojena nějaká práva, zda jsou převoditelné apod.) je pak představena rozhodovací matice. Z ní vyplývá, za jakých podmínek mohou být kryptoaktiva považována za jeden z regulovaných institutů (finanční nástroje v podobě např. dluhových cenných papírů či komoditních derivátů).

Dokument obsahuje také užitečný komparativní přehled postojů jednotlivých regulátorů ve 36 jurisdikcích, kromě EU také v tradičních finančních centrech, jako jsou Švýcarsko či ostrovy Jersey a Guernsey. Autoři zprávy kritizují velmi rozdílný přístup od aktivní propagace kryptoaktiv (např. Malta), přes ostražitou benevolenci (Německo či Velká Británie) až po polohu „mrtvý brouk“ (ČR) a vyzývají k jednotnému postupu napříč EU.

Tuto zprávu s ohledem na panující právní nejistotu vítáme a netrpělivě očekáváme další vývoj na půdě ESMA.

Říjnový ECOFIN: Dočasná opatření rychlé nápravy stávajícího systému DPH

Na svém říjnovém zasedání odsouhlasila Rada pro hospodářské a finanční věci (ECOFIN) kromě plošného režimu přenesení daňové povinnosti (reverse charge) i další významné body v oblasti DPH. Jedná se o dočasná opatření rychlé nápravy, tzv. quick fixes, nebo možnost uplatnění snížené sazby DPH u elektronických publikací. Pro Českou republiku pak bylo zásadní i prodloužení platnosti dočasného lokálního reverse charge.

Aleš Krempa
kpmg@kpmg.cz

Marcela Hýnarová
kpmg@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Přestože bylo na říjnovém zasedání Rady nejdůležitějším bodem pro Českou republiku schválení plošného režimu přenesení daňové povinnosti (viz naše minulé vydání [Aktualit](#)), uvádíme níže další legislativní návrhy, jejichž implementace přinese významné změny v českých předpisech.

Opatření rychlé nápravy – tzv. quick fixes

Quick fixes by měly odstranit nejpálčivější nedostatky v oblasti DPH v mezidobí před implementací konečného systému DPH (červen 2022). Schválená novela evropské směrnice o DPH a související nařízení Rady, s účinností od 1. ledna 2020, upravují vybrané oblasti následovně:

- Členské státy budou mít povinnost zavést zjednodušení call-off skladů, a to za jednotných podmínek a při sjednocení principů zdanění u této struktury.
- Jsou stanovena jednotná kritéria pro přiřazení dopravy ke konkrétní transakci v řetězci, která tím získává status intrakomunitárního dodání a může se kvalifikovat pro osvobození od DPH. Kritéria jsou odlišná v závislosti na subjektu, jenž přepravu uskuteční.
- Novela nařízení pak především detailněji upravuje možnosti, jak prokázat uskutečnění přepravy zboží do jiného členského státu. Nařízení přesně specifikuje položky, které prohlášení kupujícího musí obsahovat, jakož i další dokumenty, jimiž lze přepravu prokázat (většinou pak dva různé, navzájem si neodporující a v ideálním případě dvěma nezávislými účastníky transakce vystavené doklady).
- Pro některé členské státy je novinkou omezení, kdy se osvobození pro dodávky v rámci EU uplatní pouze vůči odběratelům, kteří jsou registrovaní k DPH v jiném členském státě (ověřeno přes VIES). Důležité také bude správné deklarování osvobozeného dodání v EU v souhrnném hlášení.

Prodloužení platnosti režimu reverse charge

Pro Českou republiku bylo důležité prodloužení platnosti článků směrnice, na základě kterých mohou členské státy uplatňovat lokální reverse charge na vymezená plnění (např. dodání obilovin, kovů nebo mobilních telefonů)

8 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

v hodnotě nad 100 000 Kč), a to do června 2022.

Snížené sazby DPH u elektronických publikací

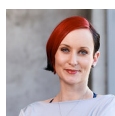
V neposlední řadě Rada odsouhlasila uplatnění snížené sazby DPH u elektronických publikací (získávaných přes internet). Důvodem k tomuto rozhodnutí je snaha o modernizaci systému DPH a jeho přizpůsobení se potřebám digitální ekonomiky.

9 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Uplatnění odpočtu na výzkum a vývoj u klinických studií

Nejvyšší správní soud (NSS) v nedávném rozsudku posoudil odpočet na výzkum a vývoj jako neoprávněný z toho důvodu, že neshledal v projektu prvek novosti. NSS posuzoval třetí fázi klinického výzkumu a konstatoval, že projekt měl charakter poskytování služeb zejména proto, že cíle, doba řešení a způsob hodnocení projektů byly stanoveny třetí osobou.

Hana Greiff
hcurikova@kpmg.cz

Lucie Petanová
lpetanova@kpmg.cz

Je v případě klinických studií a posledních fází testování léčivých přípravků odpověď na podmínky uplatnění daňového odpočtu na výzkum a vývoj vždy jednoznačná? Nikoliv. V daném sporu daňový subjekt argumentoval, že se v rámci dotčených projektů účastnil experimentální práce zaměřené na získávání nových poznatků a zjišťování doposud neznámých či nepotvrzených účinků léčiv v rámci výzkumu nových léků. Krajský soud mu dal za pravdu. Konstatoval, že jeho činnost představovala realizaci projektů výzkumu a vývoje, neboť testováním léků na lidském organismu byl výzkum daných léků završen a provedené činnosti tudíž lze považovat za součást předcházející výzkumné činnosti.

Správce daně se závěry krajského soudu nesouhlasil. Dle něj se ve třetí fázi testování léků provádí pouze testy a hodnocení již existujících léků, a to podle přesně stanovených parametrů definovaných zadavatelem (tj. zhotovitelem léku). Zadavatel zároveň poskytuje léčebnou látku i veškerý další materiál potřebný pro klinické testování a současně hradí související náklady. Činnost subjektu tak měla dle správce daně charakter „pouhého“ poskytnutí služby bez vlastní výzkumné aktivity a neobsahovala vlastní ocenitelný prvek novosti.

NSS na druhou stranu nezpochybnil, že třetí fáze klinické studie je zcela nezbytnou součástí procesu výzkumu a vývoje nových léčiv, která v sobě nese definiční prvky výzkumu a vývoje – zejména novost a výzkumnou nejistotu. Co však NSS v tomto případě považuje za zásadní, je skutečnost, že subjekt v tomto případě nenesl žádná rizika ohledně neúspěšného vývoje. Vlastní výzkumná aktivita probíhala dle NSS pouze u zadavatele klinické studie. Subjekt tak průběh testování nemohl jakkoli ovlivnit či do něj vnést vlastní iniciativu nebo vlastní výzkumnou aktivitu, tudíž jeho činnost NSS posoudil jako pouhé poskytování služeb.

Z rozsudku vyplývá, že odpočet na výzkum a vývoj může uplatnit ten, kdo nese riziko a provádí činnost vlastními silami. Pokud si poplatník některé činnosti zajistí jako službu od subdodavatelů, bonus v podobě dvojnásobného daňového uplatnění výdajů mu nenáleží.

V obecné rovině jsou závěry NSS jistě platné. Automaticky však odmítnout možnost uplatnění odpočtu na výzkum a vývoj u třetí fáze klinických studií by nebylo správné. V každém jednotlivém případě je vždy nutné brát v potaz konkrétní podmínky a činnosti prováděné v rámci testování, přičemž tyto činnosti by měly být v projektu výzkumu a vývoje detailně popsány.

10 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

NSS stanovil, jak přistupovat k výkladu smluv o zamezení dvojího zdanění

Pokud lze aplikovat příslušnou smlouvu o zamezení dvojího zdanění (SZDZ), nemůže správce daně pro výklad jejích jednotlivých pojmů automaticky využít tuzemskou právní úpravu. Výklad je třeba provést primárně na úrovni dané mezinárodní smlouvy s využitím principů mezinárodního práva a komentáře k Vzorové smlouvě OECD.

Tomáš Búry
tbury@kpmg.cz
222 124 293

Josef Riesner
kpmg@kpmg.cz

Pokud lze aplikovat příslušnou smlouvu o zamezení dvojího zdanění (SZDZ), nemůže správce daně pro výklad jejích jednotlivých pojmů automaticky využít tuzemskou právní úpravu. Výklad je třeba provést primárně na úrovni dané mezinárodní smlouvy s využitím principů mezinárodního práva a komentáře k Vzorové smlouvě OECD.

Soud se v nedávném rozsudku (2 Afs 40/2018) zabýval případem úvěrové transakce mezi tuzemskou a zahraniční společností ze shodné skupiny. Tuzemská společnost z úvěrů platila příslušnou částku úroků, ze které srazila 15% daň v souladu se zákonem o daních z příjmů (ZDP). Následně však s odkazem na SZDZ mezi Českou republikou a Velkou Británií, která přiznává zdanění úroků pouze státu rezidenta, po správci daně zpětně nárokovala sraženou částku. Správce daně odmítl daň vrátit, protože aplikoval na úroky výjimku z obecného pravidla v článku 11, dle které může být v tuzemsku zdaněn úrok přesahující částku, kterou by si mezi sebou smluvily osoby bez zvláštního vztahu.

Správce daně posoudil, že se jedná o osoby spojené ve smyslu ZDP, a tudíž je naplněna existence zvláštního vztahu. Následně pak přesahující částku úroků z úvěru, kterou by si mezi sebou osoby bez zvláštního vztahu nesmluvily, odvodil od aplikace pravidel nízké kapitalizace dle ZDP, a na přesahující část vyplacených úroků uplatnil pro poplatníka méně výhodný článek SZDZ týkající se dividend.

Nejvyšší správní soud (NSS) se s takovým přístupem neztotožnil, když finanční správě vytkl izolovanou interpretaci pojmů mezinárodní smlouvy prostřednictvím lokálních konceptů upravených v ZDP. Ačkoliv v daném případě podle NSS zvláštní vztah mezi předmětnými společnostmi existoval (jednalo se mimo jiné o tzv. „cash pooling“, který spočívá ve sdílení volných peněžních prostředků v rámci skupiny), nelze tento vztah shledat automaticky u jakékoliv transakce mezi spojenými osobami. Stejně tak NSS shledal nezákonným postup správce daně, který považoval jakýkoliv úrok, který byl daňově neuznatelný z důvodu pravidel nízké kapitalizace, za takový, který by nebyl mezi věřitelem a dlužníkem za normálních okolností (bez zvláštního vztahu) sjednán.

Klíčovým poselstvím daného rozsudku NSS je, že pojmy obsažené v SZDZ je třeba primárně vykládat ve smyslu příslušné mezinárodní smlouvy s využitím relevantních nástrojů, jakými jsou interpretační principy uvedené ve Vídeňské úmluvě o smluvním právu a případně komentář k Modelové smlouvě OECD. Koncepty a definice národní legislativy jsou pro výklad neurčitých pojmů v mezinárodní smlouvě také relevantní. Nelze jimi však bez posouzení účelu předmětného ustanovení smlouvy a veškerých souvislostí automaticky nahrazovat význam interpretovaného termínu.

11 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

Dilemata nad souhlasem valné hromady při převodu významného majetku společnosti

Do působnosti valné hromady akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným patří mimo jiné i schvalování převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, „která by znamenala podstatnou změnu jeho dosavadní struktury nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti“. V praxi však výše uvedené ustanovení působí spíše potíže a společnosti tápou, kdy souhlas valné hromady ještě vyžadovat a kdy už nikoliv.

Irena Kolářová
ikolarova@kpmg.cz
222 123 724

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Odborná veřejnost zaujala dokonce tři možné výklady daného ustanovení. Obtíže tak nastávají hlavně v situacích, kdy je převáděn významný majetek společnosti netvořící takovou část závodu, která by byla samostatnou pobočkou (organizační složkou), například rozsáhlý soubor nemovitostí, jediný obráběcí stroj či zásadní patent společnosti, jehož převod však podstatně mění strukturu společnosti, předmět podnikání nebo její činnost.

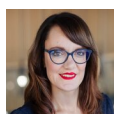
Do této problematiky vnesl letos v srpnu trochu světla, byť zřejmě jen na krátko, Vrchní soud v Praze. Rozhodl, že souhlas valné hromady má být vyžadován až tehdy, pokud je formálně převáděna část závodu tvořící jeho samostatnou pobočku (organizační složku) a zároveň tím dochází k podstatné změně dosavadní struktury, předmětu podnikání nebo činnosti společnosti (materiální hledisko). Tedy je třeba naplnění dvou kritérií – samostatné pobočky a podstatné změny. Převody významného majetku, pokud se nebude zároveň jednat i o převod části závodu, resp. samostatné pobočky (organizační složky), by byly nadále ošetřeny pouze v rámci institutu péče řádného hospodáře statutárního orgánu společnosti.

Nutno dodat, že v Poslanecké sněmovně se aktuálně projednává novela zákona o obchodních korporacích, která má Vrchním soudem pevně stanovená „pravidla hry“ opět změnit. S navrhovanou účinností od 1. ledna 2020 se má do zákona výslovně zakotvit požadavek souhlasu valné hromady pouze u převodu nebo zastavení „*závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti*“. Nově se tedy zákonodárce přiklání k tzv. materiálnímu hledisku. Souhlas valné hromady tak bude vyžadován při převodu významného majetku bez ohledu na to, zda tento tvoří samostatnou pobočku. Částí jmění tak může být podle důvodové zprávy za určitých okolností kupříkladu i obchodní tajemství nebo ochranná známka.

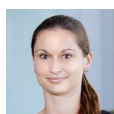
S naznačeným legislativním směrem se společnosti zřejmě přikloní k větší opatrnosti. A i nadále tak budou horečně bádát, zda ten či onen převod majetku souhlas valné hromady vyžaduje, či nikoliv.

Máte dceřinou společnost? Pozor na nepřímé náklady na držbu podílu

U nepřímých nákladů na držbu podílu v dceřiné společnosti mají poplatníci na výběr. Buď prokáží jejich skutečnou výši, nebo přijmou zákonné zjednodušení a vyloučí 5 % přijatých dividend jako daňově neuznatelný náklad. Krajský soud v Brně v nedávném rozsudku zdůraznil povinnost daňového subjektu nižší náklady skutečně prokázat a připomenul, že do kalkulace je třeba zahrnout veškeré nepřímé náklady. Odmítl mimo jiné, že by mohla jediným nákladem být odměna za jeden den práce člena statutárního orgánu.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Lucie Málková
kpmg@kpmg.cz

V posuzovaném případě (29 Af 53/2016) společnost tvrdila, že její nepřímé náklady na držbu podílu se omezily pouze na mzdové náklady statutárního orgánu za jeden den práce ročně. Další náklady v řádech desítek korun byly údajně tak zanedbatelné, že nebyly pro nevýznamnost kalkulovány. Správce daně uvedený postup odmítl a vyloučil zákonem stanovenou paušální částku nákladů ve výši 5 % z přijatých dividend s odůvodněním, že se společnosti nepodařilo prokázat výši uplatněných nepřímých nákladů. Krajský soud postup správce daně potvrdil. Dle dostupných informací nebyla podána kasační stížnost, případem se proto nebude dále zabývat Nejvyšší správní soud.

Krajský soud zdůraznil přirozený běh věcí, kdy mateřská společnost z pozice svého postavení vykonává u dceřiné společnosti určitou řídicí funkci, tj. radí jí, jaké má provádět činnosti či jaká přijímat rozhodnutí. Nepřímé náklady jsou náklady charakteru správní režie, které souvisí jednak s držbou podílu v dceřiné společnosti, ale i s ostatními činnostmi společnosti. Dle Krajského soudu lze za nepřímé režijní náklady považovat například část nákladů souvisejících s provozem účtárny, sekretariátu ředitele, funkcí ředitele či ekonoma, režijní náklady na telefonní a jiná připojení, náklady na sběr a vyhodnocování informací o vývoji hospodaření a stavu dceřiné společnosti.

Rozsudek nabízí vodítko k určení přímých nákladů na držbu podílu, které jsou také daňově neuznatelné. Mezi takové dle názoru soudu patří vedle nákladů vzniklých přímo v souvislosti s konáním valné hromady dceřiné společnosti rovněž náklady na poradenství a podporu dceřiné společnosti, pokud jí nejsou přeúčtovány.

Z povahy věci je zřejmé, že náklady spojené s držbou podílu je složité vyčíslit. Zákon o daních z příjmů umožňuje nepřímé náklady neprokazovat a aplikovat právní fikci, že tyto náklady tvoří 5 % přijatých dividend. Pokud by tento zjednodušující postup byl pro některé mateřské společnosti příliš daňově zatěžující, je možné správci daně prokázat skutečnou výši nepřímých nákladů. Důkazní břemeno v takovém případě však nese mateřská společnost. Pokud výši skutečných nepřímých nákladů dostatečně neprokáže, uplatní se zákonná fikce. Rozsudek Krajského soudu v Brně připomíná, že kalkulaci a prokazování nepřímých nákladů na držbu podílu v dceřiné společnosti je potřeba věnovat zvýšenou pozornost.

Soudní dvůr: Má holding nárok na odpočet DPH u „zmařené“ akvizice?

Touto otázkou se zabíral Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) v případě Ryanair Ltd. V říjnu 2018 rozhodl, že nárok na odpočet DPH u nákladů souvisejících s akvizicí, která se nakonec neuskutečnila, respektive nedošlo oproti původnímu plánu k převzetí všech akcií, existuje.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Šlo o případ letecké společnosti Ryanair, která měla v úmyslu nabýt veškeré akcie jiné letecké společnosti. V souvislosti se zamýšleným převzetím realizovala společnost Ryanair výdaje na poradenské a jiné související služby, tzv. akviziční náklady. K plánované transakci však nakonec kvůli uplatnění práva hospodářské soutěže nedošlo, Ryanair nabyl jen část plánovaného podílu na dané cílové společnosti.

Společnost Ryanair přesto uplatnila plný nárok na odpočet DPH z akvizičních nákladů, což irská finanční správa napadla. Ryanair argumentoval, že měl v úmyslu poskytovat cílové společnosti služby v oblasti jejího řízení, a proto se domnívá, že má právo uplatnit nárok na odpočet DPH u souvisejících nákladů. Jednou z hlavních předběžných otázek, kterou Nejvyšší soud Irska předložil SDEU bylo, zda pro nárok na odpočet DPH postačí záměr služby v oblasti řízení poskytovat. Irský soud se dále dotazoval, jestli akviziční náklady představují vstupy přímo a bezprostředně související se zamýšlenými aktivitami.

Stanovisko k danému případu předkládala generální advokátka Juliane Kokott a v rámci něj provedla poměrně detailní rozbor dosavadní judikatury SDEU k holdingovým společnostem.

Také SDEU shrnul většinu dosud judikovaných principů ohledně možného nároku na odpočet DPH u holdingových společností, zejména nutnost uskutečňování ekonomické činnosti. Tzv. aktivní holding může profitovat z nároku na odpočet DPH u souvisejících vstupů. Soud zdůraznil, že na druhé straně pouhá držba akcií a příjem dividend nepředstavuje ekonomickou činnost. Takový pasivní holding není v postavení osoby povinné k dani a nemůže si uplatnit odpočet DPH na vstupu.

Vzhledem k tomu, že hospodářské činnosti mohou spočívat v několika po sobě následujících úkonech, musí k nim být dle SDEU přiřazeny již i přípravné činnosti. Každou osobu, jejímž úmyslem potvrzeným objektivními okolnostmi je zahájit samostatně hospodářskou činnost a která vynakládá první investiční výdaje za tímto účelem, je tedy třeba považovat za osobu povinnou k dani.

Přestože SD EU v podstatě došel s advokátkou ke shodnému závěru, že nárok na odpočet DPH zaplacené v daném případě na vstupu existuje, jeho argumentace bohužel není tak podrobná. Soud však opětovně zdůraznil, že skutečnost, že zamýšlená hospodářská činnost nebyla uskutečněna, není rozhodující, pokud mají výdaje výlučnou příčinu v této zamýšlené hospodářské činnosti.

14 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

Stručné aktuality, listopad 2018

Daňové a právní novinky posledního měsíce několika větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

- Rakouskému Úřadu na ochranu osobních údajů (Österreichische Datenschutzbehörde) trvalo zhruba čtyři měsíce, než udělil pokutu podle evropského nařízení na ochranu osobních údajů, známého jako GDPR. Podle všeho jde skutečně o první pokutu udělenou podle GDPR v celé Evropské unii. Pokutu ve výši 4 800 eur obdržel rakouský podnikatel za neoprávněné sledování veřejného prostoru prostřednictvím CCTV kamery před svým obchodem. Sledovaný prostor nebyl řádně označen, podnikatel tak porušil také povinnost transparentnosti. Připomeňme, že podle GDPR může být dozorovým úřadem udělena pokuta až do výše 20 miliónů eur nebo 4 % celosvětového obrátu za předchozí rok.
- Poslanecká sněmovna na říjnové schůzi nedokončila první čtení vládního návrhu novely zákona o EET. Je tedy jisté, že novela nebude do konce roku schválena a předpokládaná účinnost od 1. července 2019 je tak ohrožena.
- Poslanecká sněmovna projednala v prvním čtení vládní návrh daňového balíčku 2019. Zkrátila též lhůtu pro projednání ve výborech na 30 dnů. Tím se teoreticky zachovala možnost, aby byl schválen do konce letošního roku a mohl začít od 1. ledna 2019 platit. To bude ovšem záležet na průběhu jednání na další listopadové schůzi a na urychleném projednání Senátem.
- Ve Sbírce zákonů vyšlo sdělení (pod č. 237/2018) Ministerstva práce a sociálních věcí, kterým se vyhláší pro účely nemocenského pojištění výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu platných v roce 2019 a dále sdělení č. 236/2018, kterým ministerstvo vyhláší zvýšení částky rozhodné pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění ze současných 2 500 Kč na 3 000 Kč.
- Koaliční rada nedosáhla na říjnovém jednání shody ohledně zvýšení minimální mzdy pro rok 2019. Definitivní rozhodnutí budeme znát v listopadu.
- Další pravidelné zasedání Rady ECOFIN pod rakouským předsednictvím EU se bude konat v úterý 6. listopadu v Bruselu. Evropští ministři financí se budou věnovat návrhu na zdanění digitálních služeb.
- K prohlášení k dani na rok 2019 nebudou vydány nové tiskopisy formulářů – použije se tedy poslední vzor prohlášení č. 26, popř. lze nadále použít tiskopis vzoru č. 25 nebo č. 24. Sdělením z 24. října 2018 informovalo GŘ o drobné změně ve struktuře tohoto tiskopisu a také o struktuře nového formuláře žádosti o roční zúčtování daně (na finančních úřadech by měly být tyto tiskopisy k dispozici od poloviny prosince).
- Sněmovna schválila ve třetím čtení novelu insolvenčního zákona, která má za cíl zpřístupnit institut oddlužení širšímu okruhu lidí. Za jeden z důležitých prvků procesu oddlužení považuje ministerstvo spravedlnosti aktivní snahu dlužníka a nápravu jeho nezodpovědného přístupu. Návrh nyní míří na projednání do Senátu.

15 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

- Ministerstvo spravedlnosti připravuje zákon o lobbování a v souvislosti s ním též novelu zákona o střetu zájmů. Novela rozšíří povinnost oznamovat dary (z 10 000 na 5 000 Kč) a současně v tomto smyslu ruší souhrnnou hodnotu přijatých darů vyšší než 100 000 Kč.
- Poslanecká sněmovna ve středu 31. října schválila novelu zákoníku práce předloženou poslanci ČSSD, která má s účinností od 1. července 2019 zrušit tzv. karenční dobu. Tou se rozumí první tři dny dočasné pracovní neschopnosti, během kterých dnes zaměstnavatel svým zaměstnancům neplatí náhradu mzdy nebo platu. Nově bude náhrada mzdy nebo platu poskytována již od prvního dne pracovní neschopnosti zaměstnance. Zvýšené náklady má zaměstnavatelům kompenzovat současně přijaté snížení odvodů na nemocenské pojištění o 0,2 %. Novela nyní zamíří do Senátu, nicméně lze očekávat, že by i jeho případný nesouhlas široká většina v Poslanecké sněmovně bez potíží přehlasovala.
- Bankovní rada ČNB zvýšila dvoutýdenní repo sazbu (2T repo sazbu) o 25 bazických bodů na 1,75 %. Současně rozhodla o zvýšení lombardní sazby na 2,75 % a diskontní sazby na 0,75 %. Nově stanovené úrokové sazby jsou platné od 2. listopadu 2018.
- Ministři financí v úterý 6. listopadu na Radě ECOFIN diskutovali o dani z digitálních služeb (Digital services tax – DST), která je součástí legislativního balíčku k digitálnímu zdanění vydaného Evropskou komisí v březnu 2018. Hlavním důvodem pro změnu současného systému je snaha přizpůsobit pravidla mezinárodního zdaňování dnešním vysoce digitalizovaným obchodním modelům. DST má být krátkodobým řešením do doby, než bude nalezena shoda na trvalé celosvětové změně způsobu zdanění digitální ekonomiky. Na čem, se ministři prozatím neshodli, je rozsah směrnice a délka jejího trvání. V diskusi se rovněž dotkli dalších otevřených otázek, jako je možný nesoulad směrnice s dvoustrannými smlouvami o zamezení dvojímu zdanění. Rakouské předsednictví má ambice schválit DST do konce tohoto roku.

16 | Daňové a právní aktuality – listopad 2018

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.